

Pravidla pro externí dodavatele Českého rozhlasu pro využívání umělé inteligence

Čl. 1 Předmět a důvod úpravy

1. Předmětem těchto pravidel pro využití umělé inteligence (dále jen jako „AI“) je stanovení povinností a zásad použití AI v Českém rozhlasu (dále také jako „ČRo“) a které jsou externí dodavatelé povinni při poskytování plnění dle odst. 4. tohoto článku pro ČRo dodržet.
2. V souladu se závazkem ČRo nabízet posluchačům služby v maximální možné kvalitě a s vědomím hodnot, na kterých je činnost ČRo postavena, považuje proto ČRo za nezbytné stanovit pravidla pro využití AI na činnosti externích dodavatelů, kteří se podílí na poskytování veřejné služby s ČRo.
3. Externí dodavatelé jsou povinni při plnění pro ČRo využívat systémy AI v souladu s právními předpisy, smluvními závazky vůči ČRo a těmito pravidly. Při takovém využívání systémů AI jsou povinni chránit zejména důvěrnost informací, osobní údaje, práva duševního vlastnictví, obchodní tajemství, informační a kybernetickou bezpečnost a dbát na zachování důvěryhodnosti Českého rozhlasu jako média veřejné služby.
4. Tato pravidla se vztahují na všechny systémy AI využívané externím dodavatelem při plnění pro ČRo, pokud mohou být výstupy z takového plnění využity Českým rozhlasem pro sdělování veřejnosti, zejména pokud se jedná o výstupy zaměnitelné s autorskými díly, tj. jedná se např. o nějaký literární útvar, hudební útvar, vizuální útvar atd., jakož i na případy, kdy je předmětem plnění dodání, vývoj, úprava, implementace, provoz nebo správa systému AI pro Český rozhlas. Pokud jsou některé povinnosti stanoveny pouze pro generativní systémy AI, je to v těchto pravidlech výslovně uvedeno.

Čl. 2 Výklad pojmů pro účely těchto pravidel

1. **Umělou inteligencí (AI)** se rozumí počítačová technologie založená na struktuře tzv. umělých neuronových sítí, která analyzuje a klasifikuje existující data, vyhledává v nich objekty nebo vzory. Může sloužit pro automatizaci procesů a vytváření nových dat. Algoritmy umělé inteligence nejsou naprogramované do posledního detailu jako běžné počítačové programy, ale učí se z tréninkových dat (zpravidla se jedná o data z internetu).
2. **Analytický (negenerativní) systém AI** slouží k rozpoznávání skrytých vzorů, k analýze obrázků (například vyhledání obrázků, na kterých je kočka), rozpoznávání textů v obrázcích, k převodu textu do mluveného slova a naopak, k indexaci a doporučování souvisejícího obsahu podle definovaných algoritmů.
3. **Generativní systém AI** umožňuje vytvářet nový obsah (např. texty, obrázky, zvuk, hudbu, videa nebo počítačové kódy), a to na základě požadavků jednotlivých uživatelů. Tyto požadavky lidé zadávají umělé inteligenci většinou prostřednictvím tzv. textových promptů (příkazů či pokynů). Prompty by měly být formulovány co nejpřesněji, aby byly výsledky co nejlepší. Generativní systém AI funguje na principu pravděpodobnosti. Kromě generování textů, grafiky či hudby dokáže umělá inteligence také provádět analýzu generovaného obsahu nebo kombinovat kreativní práci s texty a obrázky apod.

4. **Systémem umělé inteligence** se rozumí strojový systém, který je navržen tak, aby fungoval s různou úrovní autonomie, a který může po nasazení vykazovat adaptabilitu a který z explicitních nebo implicitních cílů z přijatých vstupů vyvozuje, jak generovat výstupy, jako jsou předpovědi, obsah, doporučení nebo rozhodnutí, která mohou ovlivnit fyzické nebo virtuální prostředí.
5. **Nástrojem AI** se rozumí konkrétní systém AI nebo jeho implementace, včetně aplikací, rozhraní nebo funkcionalit integrovaných do jiných informačních systémů, využívaných v rámci ČRo.

Čl. 3 Povinnosti externích dodavatelů

1. Externí dodavatel je povinen při využívání nebo dodávání systémů AI postupovat odborně, obezřetně a v souladu s právními předpisy upravujícími oblast umělé inteligence, zejména nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1689 o umělé inteligenci (dále jen „nařízení o AI“), dále nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 o ochraně osobních údajů (dále jen „GDPR“) a dalšími relevantními právními předpisy vztahujícími se k jeho činnosti a k využívání systémů AI, a plnit povinnosti, které mu z těchto právních předpisů vyplývají podle jeho postavení v dodavatelském řetězci. Externí dodavatelé jsou povinni správně klasifikovat dodávaný systém AI v souladu s nařízením o AI a na žádost poskytnout ČRo informace k posouzení této klasifikace, pokud klasifikace systému a jeho použití může mít dopad na právní povinnosti ČRo, práva třetích osob nebo soulad poskytovaného plnění s právními předpisy.
2. Externí dodavatel je povinen před využitím konkrétního nástroje AI při poskytování plnění pro ČRo ověřit podmínky jeho používání a zajistit, aby použití tohoto nástroje při plnění pro ČRo bylo v souladu s těmito podmínkami, právními předpisy, smlouvou mezi ČRo a externím dodavatelem a těmito pravidly.
3. Externí dodavatel je povinen na žádost ČRo poskytnout informace o využití systémů AI při poskytování plnění v rozsahu potřebném pro posouzení souladu plnění se smlouvou a právními předpisy, zejména o použitém systému AI, jeho účelu, způsobu využití a rozsahu jeho zapojení do plnění.
4. Pokud externí dodavatel při poskytování plnění použije generativní systém AI k vytvoření nebo podstatné úpravě výstupů předávaných Českému rozhlasu, je povinen o této skutečnosti ČRo předem informovat. Na žádost ČRo sdělí zejména použitý nástroj AI, účel jeho použití, rozsah využití AI při plnění a způsob zajištění lidské kontroly výstupů.
5. Dodává-li externí dodavatel ČRo systém AI nebo software obsahující systém AI, je povinen poskytnout ČRo rovněž informace a dokumentaci nezbytnou k posouzení souladu systému s právními předpisy, zejména informace o klasifikaci systému podle nařízení o AI, jeho zamýšleném účelu použití, fungování, úloze systému AI při rozhodovacím procesu a dokumentaci, kterou je podle právních předpisů povinen vést nebo poskytnout.
6. Externí dodavatel odpovídá za správnost, úplnost, zákonnost a kvalitu výstupů vytvořených nebo upravených pomocí AI. Za tímto účelem je povinen zajistit přiměřenou lidskou kontrolu těchto výstupů, u nichž je to s ohledem na jejich povahu, účel nebo způsob použití nezbytné.
7. Výstupy vytvořené nebo upravené pomocí AI předávané ČRo musí být věcně správné, přiměřeně ověřené a splňovat požadavky na kvalitu sjednané pro poskytované plnění.
8. Pokud právní předpis stanoví povinnost označit obsah vytvořený nebo upravený pomocí AI nebo informovat o použití systému AI, je externí dodavatel povinen tuto povinnost splnit před předáním takového obsahu nebo výstupu ČRo. Tím není dotčeno právo ČRo označení upravit, doplnit nebo změnit v souladu s vlastními právními nebo interními požadavky.

9. Externí dodavatel zajistí, aby osoby podílející se na plnění, které využívají AI, měly odpovídající znalosti o jejím bezpečném používání a byly seznámeny s riziky spojenými s jejím užíváním.
10. Externí dodavatel je povinen při využívání systémů AI při plnění pro ČRo zohlednit povahu Českého rozhlasu jako média veřejné služby a zdržet se takového způsobu užití systémů AI, který by mohl ohrozit jeho důvěryhodnost, nezávislost, nestrannost nebo dobré jméno.

Čl. 4 Ochrana informací a bezpečnost

1. Externí dodavatel je povinen chránit veškeré neveřejné informace, osobní údaje, obchodní tajemství a další informace chráněné právními předpisy nebo smlouvou, ke kterým získá přístup při poskytování plnění.
2. Externí dodavatel nesmí bez předchozího písemného souhlasu ČRo zadávat do nástrojů AI neveřejné informace, osobní údaje, obchodní tajemství ani jiné informace chráněné právními předpisy nebo smlouvou, získané při poskytování plnění, pokud by tím mohlo dojít k jejich zpřístupnění třetím osobám, jejich využití poskytovatelem nástroje AI nebo k jinému zpracování v rozporu s právními předpisy, smlouvou, pokyny ČRo nebo jinými požadavky ČRo, se kterými byl externí dodavatel prokazatelně seznámen.
3. Zpracovává-li externí dodavatel při poskytování plnění osobní údaje pro ČRo, je povinen postupovat v souladu s nařízením GDPR, příslušnou smlouvou o zpracování osobních údajů nebo jiným smluvním ujednáním upravujícím zpracování osobních údajů uzavřeným s ČRo. Osobní údaje nesmí být zadávány do nástrojů AI, pokud takové zpracování není v souladu s těmito právními a smluvními požadavky.
4. Externí dodavatel nesmí bez předchozího písemného souhlasu ČRo předat nebo zpřístupnit osobní údaje zpracovávané pro ČRo prostřednictvím nástrojů AI do třetích zemí. Souhlas ČRo může být udělen rovněž přímo ve smlouvě uzavřené s externím dodavatelem, pokud z ní jednoznačně vyplývá rozsah a podmínky takového předání nebo zpřístupnění. Je-li takové předání Českým rozhlasem schváleno, je externí dodavatel povinen zajistit, aby bylo uskutečněno v souladu s kapitolou V nařízení GDPR, zejména aby byly splněny podmínky pro předávání osobních údajů do třetích zemí, a na žádost Českého rozhlasu doložit způsob jejich splnění.
5. Osobní údaje, jejichž správcem je ČRo nebo ke kterým externí dodavatel získá přístup při poskytování plnění, nesmějí být použity k trénování systémů AI ani k jinému účelu nesouvisejícímu s poskytovaným plněním, ledaže je takové použití výslovně sjednáno s ČRo a je v souladu s příslušnými právními předpisy, zejména GDPR. Externí dodavatel je povinen přijmout přiměřená technická a organizační opatření k ochraně informací zpracovávaných prostřednictvím AI.
6. Externí dodavatel je povinen při využívání nástrojů AI v rámci plnění pro ČRo zajistit odpovídající zabezpečení účtů používaných pro práci s AI, zejména prostřednictvím silných a jedinečných hesel a vícefaktorového ověřování, je-li dostupné, a průběžně udržovat používané nástroje AI a zařízení využívaná při tomto plnění v aktuálním a bezpečném stavu.

Čl. 5 Dodávání systémů AI

1. Dodává-li externí dodavatel Českému rozhlasu systém AI nebo software využívající systém AI, byť jen jako jeho součást, odpovídá za to, že dodávaný systém splňuje požadavky příslušných právních předpisů, zejména nařízení o AI, GDPR, právních předpisů upravujících kybernetickou bezpečnost, ochranu práv duševního vlastnictví a dalších právních předpisů, které se na dodávaný systém vztahují.

2. Externí dodavatel je povinen správně určit své postavení v dodavatelském řetězci podle nařízení o AI a správně klasifikovat dodávaný systém AI v souladu s nařízením o AI. Na žádost ČRo je povinen poskytnout informace nezbytné k posouzení správnosti této klasifikace a svého postavení podle nařízení o AI.
3. Externí dodavatel poskytne ČRo veškerou dokumentaci a informace nezbytné pro řádné používání a posouzení souladu dodávaného systému AI s právními předpisy a splnění právních povinností ČRo souvisejících s jeho používáním nebo provozem, zejména:
 - technickou dokumentaci, pokud ji právní předpis vyžaduje,
 - návod k použití,
 - informace o zamýšleném způsobu použití systému,
 - popis využití AI v dodávaném systému,
 - informace o úloze systému AI v rozhodovacím procesu, pokud jsou relevantní,
 - další dokumentaci, kterou je podle právních předpisů povinen vést nebo poskytnout a veškerou dokumentaci, informace a součinnost nezbytnou pro to, aby ČRo mohl řádně plnit své povinnosti podle nařízení o AI a dalších právních předpisů vztahujících se k dodávanému systému AI.
4. Vyžaduje-li to povaha dodávaného systému nebo právní předpis, poskytne externí dodavatel informace o způsobu vývoje a trénování technologií AI využitých v dodávaném systému AI, případně o kategoriích použitých dat v rozsahu nezbytném pro posouzení souladu dodávaného systému s právními předpisy, splnění právních povinností ČRo nebo řádné používání dodávaného systému AI. Nemůže-li externí dodavatel některé informace nebo dokumentaci poskytnout z důvodu, že je nemá k dispozici nebo k jejich poskytnutí není oprávněn, je povinen o této skutečnosti ČRo informovat, uvést důvod jejich neposkytnutí a poskytnout veškeré dostupné informace nebo dokumentaci, které umožní ČRo řádně posoudit soulad dodávaného systému AI s právními předpisy a plnit povinnosti související s jeho používáním nebo provozem.
5. Externí dodavatel odpovídá za to, že při vývoji, případném trénování technologií AI, integraci a dodávání systému AI postupoval v souladu s právními předpisy a neporušil práva duševního vlastnictví ani jiná práva nebo oprávněné zájmy třetích osob.

Čl. 6 Omezení využití AI

1. ČRo je oprávněn v odůvodněných případech požadovat omezení nebo vyloučení využití AI při poskytování plnění, pokud taková možnost vyplývá ze smlouvy, zadávacích podmínek veřejné zakázky nebo je nezbytná ke splnění právních předpisů, zejména z důvodu ochrany neveřejných informací, osobních údajů, obchodního tajemství, práv duševního vlastnictví, informační nebo kybernetické bezpečnosti nebo zachování důvěryhodnosti Českého rozhlasu.
2. ČRo může zejména požadovat, aby externí dodavatel:
 - při plnění AI nepoužil,
 - nepoužil určitý nástroj AI,
 - použil pouze předem odsouhlasený nástroj AI, je-li to odůvodněno povahou plnění.

3. Externí dodavatel je povinen takový požadavek respektovat, pokud je přiměřený předmětu plnění a smluvním podmínkám.

Čl. 7 Zakázané postupy v oblasti AI

1. Externí dodavatel nesmí při poskytování plnění pro Český rozhlas vyvíjet, dodávat, uvádět do provozu ani používat systémy AI způsobem, který představuje zakázaný postup v oblasti AI podle nařízení o AI, zejména:
 - systémy AI, které používají podprahové techniky a manipulují s chováním osob;
 - systémy AI, které zneužívají zranitelnosti osob (věk, zdravotní stav, ekonomická situace) k manipulaci;
 - systémy AI sociálního bodování, hodnotící sociální chování osob, které vedou k nepřiměřenému zacházení nebo diskriminaci;
 - systémy predikující riziko spáchání trestného činu na základě osobnostních znaků bez objektivních důkazů;
 - systémy AI, které vytvářejí nebo rozšiřují databáze rozpoznávání obličeje prostřednictvím necíleného získávání zobrazení obličeje z internetu nebo kamerových záznamů;
 - systémy, které hodnotí emoce osob na pracovištích a ve školách, s výjimkou lékařských nebo bezpečnostních důvodů;
 - systémy biometrické kategorizace, které na základě biometrických údajů jednotlivých osob odvozují jejich rasu, politické názory, členství v odborových organizacích, náboženské nebo filozofické přesvědčení, sexuální život nebo sexuální orientaci;
 - systémy biometrické identifikace na dálku v reálném čase ve veřejně přístupných prostorech pro účely vymáhání práva, bez nezbytných záruk a podmínek.
2. Externí dodavatel je povinen zajistit, aby při poskytování plnění pro ČRo nedošlo k využití zakázaných postupů podle odstavce 1 ani jiných postupů, jejichž používání zakazuje nařízení o AI nebo jiné právní předpisy.

Čl. 8 Součinnost

1. Externí dodavatel poskytne ČRo přiměřenou součinnost potřebnou k prokázání plnění povinností podle těchto pravidel a příslušných právních předpisů.
2. Externí dodavatel bez zbytečného odkladu oznámí ČRo závažné bezpečnostní incidenty, porušení ochrany osobních údajů nebo jiné skutečnosti související s využíváním AI, které mohou mít vliv na poskytované plnění nebo na plnění právních povinností ČRo.

Čl. 9 Závěrečné ustanovení

Tato pravidla stanoví minimální požadavky na používání a dodávání systémů AI externími dodavateli při plnění jejich smluvních povinností vůči ČRo. Smlouva uzavřená mezi ČRo a externím dodavatelem může stanovit další nebo přísnější povinnosti.